

Výzva k revizi souboru opatření nezbytných k plnění cílů v oblasti energetické účinnosti

Česká republika se v návaznosti na směrnici o energetické účinnosti (EED) zavázala do roku 2020 uspořit prostřednictvím alternativního schématu celkem 48PJ energie v konečné spotřebě. Je nutné využít všech nástrojů, které má v současné době Česká republika k dispozici, aby bylo tohoto plánu dosaženo. Domníváme se, že potenciál pro smysluplnou a nákladově efektivní politiku zlepšování energetické účinnosti v České republice nepochybně existuje. Za minimální, nezbytný a nutný první krok považujeme přiměřené (pře)nastavení podmínek naplňování EED, účelné využití maxima dostupných prostředků z ESIF 2014 - 2020 a urychlené zahájení čerpání evropských prostředků pro naplnění cílů v oblasti energetické účinnosti. Vyzýváme Vládu České republiky, aby při respektování jí schváleného NAPEE - III neprodleně zahájila otevřenou a odbornou diskusi ve věci nastavení a zacílení připravovaných výzev a dalších programových nástrojů a politik, hodnotících kritérií a metodik. Správné nastavení potřebných opatření výrazným dílem přispěje k maximálnímu čerpání prostředků alokovaných do oblasti energetické účinnosti. Bez okamžité nápravy ze strany Vlády ČR bude Česká republika nucena přijmout obligatorní schéma úspor, které je dle dopadových analýz pro ekonomiku České republiky nákladově desetkrát vyšší oproti stávajícímu postupu s využitím evropských fondů, a projeví se růstem cen energií pro domácnosti i firmy.

My, níže podepsaní, reprezentující subjekty tvořící více než polovinu české ekonomiky, vyzýváme Vládu České republiky k urychlenému řešení alarmujícího stavu plnění závazků České republiky v oblasti energetické účinnosti plynoucích ze Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/27/EU o energetické účinnosti (EED).

V rámci implementace EED na národní úrovni se Česká republika zavázala uspořit do roku 2020 celkem 48PJ v konečné spotřebě a s ohledem na své ekonomické možnosti si k tomu zvolila, podobně jako většina ostatních členských států, alternativní schéma. Již od počátku tohoto závazku jsme upozorňovali, že splnit jej bude vyžadovat ze strany státu dobré koncepční pojetí, komplexní přístup k celkovým regulačním rámcům a kvalitní nastavení veřejných výdajových rámců včetně prostředků z Evropských strukturálních a investičních fondů 2014 – 2020 (ESIF) s posílenou kontrolní pravomocí efektivity jejich vynakládání na danou oblast. Po dvou letech upozorňování z naší strany nic z výše uvedeného nejenže nebylo naplněno, ale přístup a kroky státu jdou, bohužel, přesně opačným směrem.

Vláda dne 22. prosince 2014 odsouhlasila 3. Národní akční plán ČR pro energetickou účinnost (NAPEE – III) do roku 2020, kde poměrně detailně vymezila prioritní oblasti, v nichž bude úspor dosahováno, indikativně na ně vyčlenila příslušné veřejné finanční zdroje a stanovila očekávané příspěvky ke splnění národního cíle úspor. NAPEE – III byl následně odeslán Evropské komisi. V doprovodném usnesení č. 1085 z roku 2014 pak vláda zavázala ministryni

pro místní rozvoj a ministra životního prostředí, aby připravovali a vyhodnocovali programy podpory ve spolupráci s ministrem průmyslu a obchodu. Nicméně již po třech měsících byl jeden z klíčových nástrojů NAPEE pro snižování energetické náročnosti rezidenčního bydlení – Nová zelená úsporám (NZÚ) – upraven tak, že namísto v NAPEE-III uvedených 14PJ úspor do roku 2020, má při stejném množství alokovaných veřejných prostředků nově přinést 4,3PJ úspor energie a to dokonce o tři roky později, tedy 2023. Neblahá je rovněž situace ve věci využití ESIF k energetickým úsporám, kde zahájení čerpání prostředků má již nyní výrazný časový skluz. U Operačního programu Podnikání, inovace a konkurenceschopnost (OP PIK), který má sloužit jako významný nástroj pro motivaci veřejných i podnikatelských subjektů při vytváření energetických úspor - v NAPEE-III, se počítá, že opatření financované prostřednictvím OP PIK vygenerují 20PJ úspor do roku 2020. Doposud však nebyla zveřejněna hodnotící kritéria, která by informovala potenciální žadatele, zda jejich záměry mají reálnou šanci realizovat své projekty prostřednictvím dotací z OP PIK. U Operačního programu Životní prostředí (OPŽP), kde dle NAPEE-III mají opatření financovaná z OPŽP přinést 4PJ energetických úspor, je situace obdobná. U obou Operačních programů (OP) dále není stanovena jasná metodika pro určení způsobilých výdajů a pro výpočet míry podpory v návaznosti na některé články nařízení Komise č. 651/2014, kterým se v souladu s články 107 a 108 Smlouvy prohlašují určité kategorie podpory za slučitelné s vnitřním trhem. I další OP měly přinést sice menší, ale v kumulované míře významné, úspory energie, se kterými se rovněž počítá v NAPEE-III. Hodnotící kritéria energetické účinnosti se však při jejich finálním dopracování vytratila. Za velmi závažnou dále vnímáme situaci ohledně celého národního monitorovacího systému MS2014+, který by měl sloužit k průběžnému monitoringu a kontrole energetických úspor dosahovaných z ESIF. To vše navzdory očekávání a slibům, že Česká republika předejde opakování situace v minulém programovém období (2007-2013), kdy čerpání dostupných prostředků nebylo dostatečné.

Vzhledem k výše uvedenému se obáváme stále více reálného vývoje kdy, pokud do konce roku 2016 nevykáže Česká republika potřebnou míru naplnění závazku z NAPEE-III, Evropská komise nařídí České republice nahradit od roku 2017 pro ni ekonomicky efektivnější alternativní schéma úspor schématem povinným, jež je v porovnání s alternativním schématem nákladově méně efektivní. To zavazuje distributory veškerých energií (teplo, plyn, elektřina, chlad, aj.) zajistit u všech zákazníků – od domácností po firmy - pravidelnou meziroční úsporu o 1,5% jejich spotřeby do roku 2020. Jelikož jsou distributoři regulovanými subjekty, budou nuceni tento požadavek zohlednit ve svých cenách ve formě malusu, v důsledku čehož dojde ke zdražení všech energií pro všechny spotřebitele a to jak fyzické tak i právnické osoby.

Jsme přesvědčeni, že je v bytostném zájmu České republiky i jejích občanů i firem se takovému scénáři vyhnout. O to spíše, že potenciál pro smysluplnou a nákladově efektivní politiku zlepšování energetické účinnosti zde nepochybně je a to nejen z prostředků veřejných včetně evropských, ale i soukromých. Za minimální, nezbytný a nutný první krok považujeme přiměřené (pře)nastavení podmínek naplňování NAPEE-III, účelné využití maxima dostupných prostředků z ESIF a urychlené zahájení čerpání evropských prostředků nejen pro naplnění cílů v oblasti energetické účinnosti, ale rovněž pro podporu rozvoje českého hospodářství jako celku. Maximálně efektivně pro podporu úspor energie je třeba využít také prostředky z výnosu povolenek na emise skleníkových plynů.

Proto vyzýváme Vládu České republiky, aby při respektování jí schváleného Národního akčního plánu energetické efektivity neprodleně zahájila otevřenou a odbornou diskusi ve věci nastavení a zacílení připravovaných výzev a dalších programových nástrojů a politik, hodnotících kritérií a metodik. Správné nastavení všech zmiňovaných opatření výrazným dílem přispěje k maximálnímu čerpání prostředků alokovaných do oblasti energetické účinnosti, čímž přispěje zejména k tomu, aby Vláda ČR dostála svým závazkům v oblasti energetické účinnosti a neohrozila ekonomický rozvoj České republiky v budoucím období.

V Praze 25. května 2015

Jaroslav Hanák
prezident
Svaz průmyslu a dopravy ČR



Vladimír Dlouhý
prezident
Hospodářská komora ČR



Jan Wiesner
prezident
Konfederace zaměstnavatelských a
podnikatelských svazů



Jiří Holoubek
prezident
Českomoravská
elektrotechnická
asociace



Ladislav Novák
ředitel
Svaz chemického
průmyslu ČR



Jaroslav Raab
předseda představenstva
Hutnictví železa/OSHŽ



Mírek Topolánek
předseda výkonné rady
Teplárenské sdružení
ČR



Zdeněk Musil
ředitel
Asociace českého
papírenského průmyslu



Miloš Blaškovan
předseda
Asociace pro
evropské fondy



Eva Svobodová
generální ředitelka
Asociace malých a středních
podniků a živnostníků ČR



Radek Hacaperka
generální ředitel
CECED CZ – Sdružení
evropských výrobců
domácích spotřebičů



cecedCZ
Sdružení evropských
výrobců domácích spotřebičů

Svatoslav Novák
prezident
ICT UNIE



Zuzana Šolcová
výkonná ředitelka
Asociace energetických
manažerů



Jaroslav Kopeček
předseda představenstva
Asociace výrobců
a dodavatelů zdravotnických
prostředků



Martin Jahn
prezident
Sdružení automobilového
průmyslu



**SDRUŽENÍ
AUTOMOBILOVÉHO
PRŮMYSLU**

Filip Endal
jednatel
Spolek pro trvale
udržitelný rozvoj měst
a obcí



Jan Světlík
prezident
Národní strojírenský
klastr



Karel Šimeček
předseda představenstva
Sdružení velkých spotřebitelů
energie

